

Aktivitetsbeskrivning för det nordiska nätverket

Samtidens nordiska bildvärld: Visuell analys som vetenskaplig metod

Sammanfattning

Nätverkets syfte är att etablera en nordisk plattform för en visuell samhällsvetenskap, dvs studier som använder bildmaterial för att studera olika fenomen i samhället. Detta fält är väletablerat internationellt (Visual Studies, Visual Culture) men eftersatt i Norden. I nuläget saknas dessutom en nordisk samlingspunkt för detta område. Området är brett då alla samhällsfenomen lämpar sig i princip för en i någon mening visuell analys. I nuläget är dock vissa områden bättre förankrade i Norden än andra och nätverkets nuvarande inriktning kan sammanfattas i fyra teman:

- Studier av professionell bildpraktik, digital bild, bildjournalistik, dokumentärfilm, mm.,
- Studier av vardagsbilder, amatörfotografi och folklig bildkultur, bl. a. på nätet
- Studier av visualisering som en kunskapsform inom naturvetenskap och teknologi,
- Metodologisk utveckling kring bilder som data (foto, video, film och grafik).

Nätverket kommer att påbörja sitt arbete med etablering av visuella studier med utgångspunkt i dessa styrkepositioner men ta in andra inriktningar och teman allteftersom. Nätverkets deltagare arbetar inom olika discipliner och forskningsområden, bl.a. sociologi, antropologi, etnologi, medievetenskap, konstvetenskap och vetenskapsstudier. Flera arbetar också med bildsamlingar eller som fotografer. De är dessutom utspridda över hela Norden, men ingår endast undantagsvis i forskningsmiljöer med stark visuell prägel. Nätverket kommer att motverka konsekvenserna av denna fragmentering. En central uppgift är att öppna vägar för forskarstuderande in i visuella teman och visuell metodik. I detta syfte kommer nätverket att arrangera två forskarkurser i seminarieform under de två första åren. Forskarstuderande och mer erfarna nordiska forskare kommer att vid dessa tillfällen möta särskilt inbjudna internationellt ledande forskare. Det tredje året kommer en gemensam forskarkurs att anordnas med flera träffar i de deltagande länderna och lärare från hela världen. Nätverkets mål är att i första hand förstärka kvaliteten i den forskning som redan finns på flera lärosäten, att möjliggöra en spridning till flera högskolor, samt skapa förutsättningar för utvecklingen av starka forskningsmiljöer i framtiden.

Inledning

Bilder och visuell kommunikation har i dag en växande betydelse för vardagsinteraktion och samhällsliv. Visuella studier, d.v.s. användning av bildmaterial för att studera samhällsfenomen och analyser av visuella samhällspraktiker, uttryck och konventioner är ett växande forskningsområde internationellt. I Norden har bildstudier mestadels haft en konstnärlig eller humanistisk inriktning (bl.a. genom det nordiska fotohistoriska nätverket) och visuella studier är ganska litet utvecklade inom samhällsvetenskapen. Det är med

utgångspunkt i denna situation som vi söker bidrag för aktiviteter inom ett nordiskt nätverk av samhällsvetare (i bred bemärkelse) som sysslar med bildanalys eller använder bilder på annat sätt i sin forskning. Arbetet med denna ansökan har fått stöd från NorFa i form av ett planeringsbidrag. Vid ett planeringsmöte i Göteborg med 14 deltagare i november 2004 bildades en preliminär styrgrupp med medlemmar från Sverige, Norge, Danmark och Island. Den har nu utökats till en större ledningsgrupp med deltagare från fem nordiska länder. Flera av deltagarna har dessutom etablerade kontakter med Färöarna och Baltikum.

Den visuella samhällsforskningens och forskarutbildningens status i Norden

Visuella studier är ganska väletablerade internationellt. Organisationer som International Visual Sociology Association arrangerar återkommande konferenser. Flera tidsskrifter finns inom fältet, bl. a. Visual Studies (tidigare Visual Sociology), Visual Anthropology, Visual Communication och Journal of Visual Culture. Välkända forskare, däribland Howard Becker och Pierre Bourdieu, har producerat intressanta studier av samhällets visuella aspekter, andra har använt bilder som data, t.ex. Margaret Mead, Tomas Luckmann, Julie Wosk och Erving Goffman. Flera läroböcker inom området har publicerats nyligen (t.ex. Sarah Pink, *Doing Visual Ethnography: Images, Media and Representation in Research*, Sage 2001 eller *Practices of Looking: An Introduction to Visual Culture*, av Marita Sturken och Lisa Cartwright, Oxford University Press 2004).

Det är mycket som tyder på att det kraftigt ökande intresset för bild och visuella data, som redan märks internationellt, håller på att få genomslag också bland samhällsvetare i Norden. Forskare som sysslar med visuella studier i någon mening finns numera vid flera nordiska lärosäten, och inom ett antal olika discipliner och forskningsområden. Inom det nätverk som står bakom denna ansökan finns t.ex. deltagare från antropologi, religionsvetenskap, bildpedagogik, journalistik, sociologi, etnologi, vetenskapsstudier, biblioteksvetenskap, filmvetenskap, medievetenskap och pedagogik. De flesta arbetar på universitet eller högskolor, andra på museer eller i andra kunskapsorganisationer. Deras bildanvändning skiljer sig också åt. En del använder arkivbilder medan andra producerar eget bildmaterial. Somliga använder bilder för att underlätta intervjuer, andra ser dem som primära datakällor i sig och en tredje grupp ser bilder i första hand som viktiga i resultatredovisning och undervisning. Alla har dock inriktat sig på bilder som ett samhällsfenomen och användning av bilder för samhällsanalys snarare än på bilden i sig.

Denna mångfald är huvudanledningen till att satsa på nätverksaktiviteter av det slag som beskrivs i den här ansökan snarare än att eftersträva teoretiskt eller metodologisk homogenitet. Internationella aktiviteter kunde i och för sig bilda en samlingspunkt för oss, men i praktiken har det nordiska deltagandet i de internationella organisationernas aktiviteter

varit ganska litet. Kostnadsskäl och språkbarriärer kan tänkas förklara detta i någon mån, men isolering och avsaknad av aktiviteter på närmare håll, som ger forskare och särskilt forskarstuderande med visuell inriktning en möjlighet att utvecklas både teoretiskt och metodologiskt, torde utgöra en väsentlig tröskel som det visat sig svårt att ta sig över.

Under de senaste åren har denna situation börjat ändras i Sverige. Några samhällsvetare har träffats ett antal gånger samt organiserat sessioner med visuell inriktning på olika konferenser, t.ex. kulturstudiekonferensen i juni 2005 i Norrköping och konferensen *Frontiers of Sociology* som arrangeras i Stockholm i juli 2005 av International Institute of Sociology. Liknande aktiviteter har förekommit i Danmark där ett nätverk av visuella forskare (varav en del har deltagit i arbetet med denna ansökan) organiserar återkommande möten. Gruppen för visuell kultur på de återkommande nordiska mediekonferenserna har också haft stor betydelse. Andra deltagare har utvecklat olika kursmoment med visuell inriktning vid olika lärosäten samt en forskarkurs på Stockholms Universitet inom ramen för International Graduate Program. Denna sistnämnda grupp har också publicerat en antologi på Studentlitteratur med titeln "Bilderna i samhället: visuell analys som vetenskaplig metod", som har fått stor spridning i Sverige. Hittills har det således varit utomordentligt viktigt att kunna bryta isoleringen och samarbeta kring gemensamma mål. Forskare i de andra nordiska länderna har också deltagit i dessa aktiviteter. Denna ansökan bygger vidare på dessa erfarenheter.

Tematisk tvärvetenskap

Trots ett växande intresse för visuella studier som syns bl.a. i allt flera avhandlingar är fältet fortfarande fragmenterat. Det saknas fortfarande stöd t. ex. i form av doktorandkurser och återkommande seminarier och konferenser som lägger fokus på teori och metoder för att hantera visuella aspekter av samhällsforskning. Det nätverk som beskrivs här syftar till att skapa en plattform för ömsesidigt stöd och genuin tvärvetenskap. Målet är att möjliggöra tillväxt och kontinuitet inom detta växande forskningsområde genom att utveckla och sprida teoretiska perspektiv, arbetssätt och metoder som kan tillämpas inom flera discipliner. Det är dock viktigt att identifiera de områden inom vilka en viss kritisk massa redan finns, för att sedan bygga vidare på denna grund. I de diskussioner som föregått denna ansökan har fyra inriktningar eller teman utkristalliserats som särskilt lämpade för insatser:

- Studier av samtida bildpraktik, digital bild och bildjournalistik
- Studier av vardagsbilder, amatörfotografi och folklig bildkultur
- Studier av visualisering som en varseblivnings- och kunskapsform inom vetenskapen,
- Metodologisk utveckling och analyser av bilddata (foto, video, film och grafik).

Nätverket kommer att satsa särskilt på dessa inriktningar till en början utan att för den sakens skull exkludera andra relevanta teman.

Studier av samtida bildpraktik

Det första temat kan också formuleras som studiet av olika bildprofessioner eller bildarbete dvs yrkesmässig bildproduktion och -konsumtion inom vad som kan kallas den kulturella delen av ekonomin. Det kan handla om reklam, om fotografi eller film, samt andra typer av bilder, där tecknade serier och animerat datorgrafik kan nämnas som exempel på bildformer som påkallar ytterligare och fördjupade studier. Inom detta tema är det angeläget att estetiska aspekter och visuella innovationsprocesser ges lika stor tyngd som de ekonomiska och tekniska och att det specifikt nordiska bidraget inom dessa områden framhävs samtidigt som det placeras i sin internationella kontext. Det är också viktigt att inte väja för obehagliga teman som t.ex. spridningen av nätpornografi.

Studier av vardagsbilder

Det andra temat avgränsas från det första främst genom sin "informella" karaktär: här studeras bilder som beståndsdelar i och konkretiseringar av nära relationer, privata minnen och den växande vardagskommunikationen på nätet som allt mer efterliknar vykortets och fotoalbumets funktioner utan att ersätta dessa helt och hållet. Denna inriktning leder i sin tur gärna till en påtaglig fokus på mikrostudier och det som kan kallas vernakulära bilder. Inom detta område ryms också studier av bild- och konstkonsumtion som fritidssyssla eller åtminstone tidsfördriv, bl.a. via nätet samt studier av turism och resebilder. Detta tema inbegriper också studiet av sambandet mellan dessa till synes privata kulturformer och den officiella och institutionellt sanktionerade bildkulturen.

Studier av visualisering i vetenskapen

Det tredje temat är i huvudsak tänkt som orienterat mot naturvetenskap, teknik och medicin. Vilken roll spelar meteorologernas satellitbilder och kartor för deras förståelse av atomsfären? Hur utvecklades tolkningen av röntgenbilder i praktiken och på vilket sätt var den beroende av samtidens bildkultur? Hur fungerar virtuella mötesplatser kring delade arbetsobjekt som presenteras visuellt på internet? På vilket sätt använder olika kreativa professioner, t.ex. ingenjörer och designers, skisser och samtal kring dessa i utvecklingen av nya artefakter och teknologier? Den bärande tanken i detta tema är att bilder av olika slag och interaktion kring dessa är en viktig del av vetenskap och teknologisk utveckling som inte uppmärksammas tillräckligt.

Metodologisk utveckling

Det fjärde och sista temat griper in i de andra på olika sätt och är centralt för hela verksamheten. Det handlar om samhällsvetenskapens egna metoder och strategier för upptäckt och analys med hjälp av bilder. Särskilt bör uppmärksammas hur fotografier, videodata mm kan användas på olika sätt för att förstå mekanismer och processer i samhället som i sig inte är självklart "visuella". Den samhällsvetenskapliga metodiken har utvecklats ständigt under efterkrigstiden, och då särskilt den kvalitativa delen, med allt mer sofistikerade protokoll för analys av intervjuer och andra texter som följd. Att analysera bilder på samma sätt är endast ett litet steg i samma riktning. Samtidigt skapar t.ex. användning av videokameror för datainsamling nya möjligheter men också nya etiska problem. Användning av bildmaterial för att underlätta diskussion och intervjuande kring känsliga ämnen är ett annat område som har utvecklats mycket under senare år. Dessa metoder har revolutionerat förutsättningarna för att förstå sociala världar som existerar mitt ibland oss men som det kan vara svårt att ta sig in i på ordets vägar. Barndomens värld kan exempelvis öppnas för insyn med hjälp av barnens egna bilder. Kommunikation med funktionshindrade personer och människor med språkhinder kan också underlättes avsevärt med metoder som använder bildmaterial, inklusive sådant som de producerar själva. Slutligen bör användning av bilder för presentation av resultat inom samhällsvetenskapen uppmärksammas särskilt: det kan handla om allt från etnografisk film till abstrakta avbildningar av strukturer (och begrepp), t.ex. sociala nätverk.

Sammanfattning teman

Denna korta genomgång av de olika temana visar att visuell samhällsforskning handlar om viktiga och angelägna samhällsfrågor. Estetiska aspekter, korrekt framtoning, funktionell design och god smak är i dag centrala för den ekonomiska konkurrenskraften. I en tid av individualisering, utsatthet och konkurrens bidrar möjligheten att vårda sociala relationer med ömsesidiga bildutbyten och samtal kring bilder till en bibehållen livskvalitet. Studier av hur vetande och varseblivning präglas av bl.a. visuella konventioner och tillgängligt bildmaterial ger i sin tur upphov till en bättre förståelse av hur vår världsbild -- som i stora stycken är liktydigt med vetenskapens världsbild -- har formats och utvecklats. Sist men inte minst kan samhällsvetarna själva fördjupa sitt eget bidrag avsevärt med systematisk användning av bilder som kompletterar tidigare metoder grundade på kvantitativa material och kvalitativa texter.

Motivering för ett nordiskt samarbete ur ett forskarutbildningsperspektiv

Det planerade nätverkets roll blir att ge kontakter mellan forskare i Norden som sysslar med visuella studier en fastare form under en avgränsad period. Syftet är att etablera visuella studier som en viktig tvärvetenskaplig aktivitet i hela Norden. Detta torde kunna uppnås under en period på 3-5 år. De samarbetsformer som då finns på plats kan sedan utvecklas vidare. En

viktig del i detta är att utveckla de nuvarande kontakterna. De har i första hand etableras mellan yngre disputerade forskare med ett inslag av väletablerade forskare och doktorander som är nära disputationen. Flera av de disputerade forskarna är i början av sin handledarkarriär eller kommer att börja handleda doktorander de närmaste åren. Nätverket kommer under denna tid att bereda stöd i form av utbildningsaktiviteter med deltagande från en större krets. Seniorforskarna i nätverket kan dessutom ömsesidigt fungera som konsulthandledare, kommentatorer och opponenter vid doktoranders seminarier. Detta kommer att underlätta rekrytering av doktorander till fältet och förbättra deras möjligheter att lyckas med sina avhandlingar. Doktorander med visuellt intresse som saknar tillgång till handledare med visuell kompetens vid sina institutioner kommer också att kunna dra stor nytta av de evenemang och utbyten som planeras och det är viktigt att de får delta i olika kursmoment.

Detaljerad plan för samarbetsaktiviteter under de tre första åren

2006

Det första året kommer att ägnas åt att samla de intresserade kring de teman som identifierades ovan. Detta kommer att göras i form av en nordisk workshop/minikonferens med inbjudna föreläsare som samtidigt ges som en forskarkurs. Vid detta tillfälle kommer vi att bjuda in forskare som varit stilbildande inom visuella studier och näraliggande områden (t.ex. Howard Becker, Sarah Pink, Bruno Latour, Thomas Luckmann, Anna Grimshaw och Douglas Harper). Särskilda sessioner kommer att organiseras där forskarstuderande kan presentera sina arbeten och få kommentarer av dessa mer erfarna forskare. Ett antal sessioner med nordiska visuella forskare kommer också att arrangeras liksom en särskild paneldiskussion kring utvecklingen av visuella studier i Norden, forskningsuppgifter, pedagogik, samt vilka ”ömma punkter” och lovande problemområden som finns. Nätverksanslaget kommer under 2006 att användas i första hand för denna aktivitet.

Uppsatser och annan dokumentation av workshopen kommer att publiceras fortlöpande på nätverkets webbplats. Ett urval kommer att göras för ett specialnummer i en lämplig tidsskrift. Under detta år kommer styrgruppens medlemmar också att författa programmatiska artiklar för publicering i relevanta nordiska tidsskrifter.

2007

Detta år kommer huvudaktiviteten att vara en metodworkshop som även ges som forskarkurs. I första hand kommer föreläsare att inbjudas som är metodologiskt inriktade och som har

publicerat böcker och artiklar kring denna aspekt (t. ex. Dona Schwarz, Gillian Rose, Lisa Cartwright, Marcus Banks). Det som kommer att tas upp är bl.a.:

1. Fotodokumentation som forskningsverktyg: förberedelse, genomförande, analys.
2. Videoupptagningar och videoanalys.
3. Arkivbilder, bildminnen, bildhistoria och historiska bilder.
4. De undersökta personernas egna bilder som källmaterial.
5. Användning av fotografier och andra bilder i intervjusituationer.
6. Bilden som kommunikativt medium: film, tv, press.
7. Bildteknologi och bilden som symbolisk artefakt.

Denna workshop kommer också att dokumenteras fortlöpande på webbplatsen. Det kommer att undersökas om läroboksförlag i Norden är intresserade av en samling texter som bygger på workshoppen och som kan publiceras samtidigt i alla länderna. Detta år kommer vi att satsa ytterligare på ömsesidiga besök i de olika nordiska länderna som kommer att finansieras av de deltagande institutionerna som en led i deras ordinarie seminarie- och utbytesverksamhet.

2008

Detta år kommer en intensiv forskarkurs att arrangeras under fältmässiga former, och den blir huvudaktiviteten. Kursen kommer att organiseras i tre träffar med ”hemuppgifter” däremellan. Kursens kunskapsmål kan kortfattat formuleras som att deltagarna utvecklar sin användning av bilddata för olika syften med särskild betoning på integration mellan empiri och teori. I huvudsak kommer disputerade forskare, docenter och professorer inom nätverket att medverka som lärare, seminarieledare och examinatorer med ett inslag av internationella föreläsare.

Första träffen kommer att kretsa kring teori och praktik, med föreläsningar, diskussioner och museibesök. Användning av arkivmaterial kommer att ägnas en särskild genomgång.

Nästa steg kommer att bestå i insamling av bildmaterial, arkivarbete, fotografering osv. beroende på inriktning, som utförs av varje deltagare i samråd med respektive handledare och kursens lärare.

Andra träffen kommer att ägnas åt bildvisningar och bildanalys samt diskussioner med bildarbetare utanför akademien: journalister, museifolk, fotografer, art directors mm. Flera av dem som nu deltar i nätverket är också yrkesverksamma utanför högskolevärlden och de kan förmedla kontakter med sina kollegor som kan tänkas vara intresserade av att möta våra doktorander. Under denna träff kommer också särskild omsorg att ägnas sambandet mellan teori och empiri. Olika sätt att att överskrida och förädla etnografiska och narrativa

kombinationer av text och bild (grounded theory, diskursanalys mm) kommer att presenteras och diskuteras.

Nästa steg blir att författa papers utifrån det insamlade bildmaterialet, återigen i samråd med handledare och kursens lärare.

Tredje träffen kommer att ägnas presentation av papers. Vi kommer att inrikta oss på att dessa kan publiceras i en antologi eller i temanummer i lämpliga tidskrifter.

2009

Vi anser att en bra fortsättning vore att arrangera en större konferens under detta år, eventuellt i samarbete med International Visual Sociology Association, som har visat intresse för att lägga ett av sina årliga möten i Norden. Detta förutsätter att en lokal plattform har etablerats som evenemanget kan vila på. Vi får dock be att återkomma om detta samt eventuella aktiviteter under 2010.

På detta sätt kommer en tydlig progression att etableras från den första samlingen till en betydligt mer omfattande och krävande aktivitet, men vi anser att denna utvecklingsprocess behövs; det är viktigt att börja på en lagom nivå, men höja ribban allteftersom.

Andra aktiviteter under perioden

Varje år kommer ledningsgruppen att träffas en gång tillsammans med dem som håller i olika arrangemang. Det är tänkt att det operativa ledarskapet för olika insatser roterar mellan de platser på vilka de arrangeras. Det första mötet planeras äga rum i Stockholm, det andra i Köpenhamn, medan det tredje årets kurs kommer att förläggas till Linköping, Tromsö och Helsingfors. Det övergripande ansvaret för nätverket, aktiviteter och budgetuppföljning kommer dock att vara i Göteborg under hela projektperioden.

Nätverkets webbsida kommer att ägnas särskild omsorg. Denna kommunikationsform blir allt viktigare för dagens akademiker och vi anser att utrymme bör lämnas för att utveckla den utöver de minimala krav som ställs av NordForsk. Webbsidan kommer att designas som en mötesplats med olika avdelningar, ett elektroniskt forum, en bildsamling samt en kunskapsbank med bl.a. kursplaner, litteraturlistor och annat nyttigt. Deltagarna kommer att aktiveras i detta arbete med viss professionell hjälp från GUs personal, men ledningsgruppen kommer att ha ett övergripande ansvar.

Gruppens medlemmar kommer givetvis att arrangera andra evenemang, t.ex. sessioner kring visuella studier vid nationella och nordiska ämneskonferenser, lokala och regionala

forskarutbildningskurser och kursmoment på avslutande stadier i grundutbildningen samt ömsesidiga inbjudningar att inleda seminarier vid de egna institutionerna, bl.a. inom ramen för de nationella kontaktnät som redan skapats. Dessutom kommer nätverkets medlemmar att delta i andra arrangemang som t.ex. den nordiska mediaforskarkonferensen som tidigare nämnades, och dess arbetsgrupp kring visuell kultur. Dessa aktiviteter kommer inte att finansieras av det anslag som här söks från NordForsk. Tanken är snarare att de av NordForsk finansierade aktiviteterna stödjer och strukturerar ömsesidiga akademiska utbyten, leder till bättre kvalitet och bredare deltagande i visuella studier i hela Norden och att de sedan genererar ytterligare kontakter och gemensamma aktiviteter.

Mål som nätverket avser att uppfylla

Nätverket är tänkt som en plattform för etableringen av visuella studier som en betydande samhällsvetenskaplig aktivitet i Norden. Norden är numera eftersatt på detta område. Området är i stark tillväxt internationellt och flera teoretiska och metodologiska innovationer har utvecklas som det är viktigt att förankra i Norden. Nätverket kommer i detta sammanhang att ha i första hand en ”faciliterande” funktion. Konkret innebär detta att vid periodens slut bör det finnas vid de flesta större lärosäten i Norden, samt flera mindre, ett antal forskare på olika nivåer som sysslar med visuell samhällsvetenskap och samarbetar sinsemellan och i en bredare krets kring olika aktiviteter. Det kan handla om gemensamma forskningsprojekt (som dock formellt bör drivas utanför nätverket), fortsatta forskarkurser samt seminarieverksamhet på lokal, regional och nordisk nivå. Den omläggning av grundutbildningens övre nivåer (eller om man vill, forskarutbildningarnas inledande nivåer) som föreslagits inom ramen för den s.k. Bologna-processen erbjuder dessutom särskilt intressanta möjligheter för att organisera kurser med bra akademisk kvalitet för både doktorander och magisterstudenter som sedan använder kunskaperna i sin yrkesutövning. En sådan etablering av kursverksamhet i skarven mellan grundutbildning och forskarutbildning är i längden en förutsättning för rekrytering av nya forskare till fältet, men den erbjuder också möjligheter för spridning av praktikrelevant visuell kompetens till olika samhällsområden, underhållningsindustrin, kulturförvaltningar, ITsektorn och lärarutbildningar, för att nämna några exempel. Dessa möjligheter kan tas till vara på ett helt annat och systematiskt sätt inom ramen för nätverket än om var och en av deltagarna agerade i ensamhet.

Hur man ser på det fortsatta samarbetet efter beviljningsperiodens slut

Nätverket kommer att fortsätta sina aktiviteter, arrangera seminarier, kurser, mm. Frågan om att starta en tidsskrift har redan väckts. En Nordisk Förening för Visuella Samhällsstudier som

kan samla krafterna i Norden samt förmedla kontakter till de internationella organisationerna kommer också att diskuteras under perioden.

Könsfördelning och/eller jämställdhet mellan kvinnor och män

Representationer, tolkningar och konstruktion av genus är en central fråga i visuella studier och har en självklar plats i nätverkets aktiviteter. Bland dem som är aktiva i nätverket är en stor andel kvinnor. Fyra utav tio i ledningsgruppen är kvinnor. Seniorforskarna i nätverket (professorer och docenter) är mestadels kvinnor. Huvuddelen av de deltagande doktoranderna är kvinnor. Den forskning som nätverket kommer att samla utövas dessutom stort sett lika mycket av kvinnor som män. Nätverket kommer att utvecklas jämställt och med rimlig könsfördelning om inget särskilt inträffar men dessa aspekter måste dock beaktas i all planering, antagning av papers till seminarier och antagning av forskarstuderande till olika kursmoment. Internationellt är flertalet forskare inom fältet män, särskilt bland den äldre generationen, och dessa aspekter bör särskilt beaktas när internationella forskare inbjuds till olika evenemang.

Deltagare, ledning och doktorander

Det nätverk som står bakom ansökan kan endast delvis beskrivas som en samling nationella nätverk, eller som ett nätverk mellan forskargrupper konstituerade på samma sätt som vanligen förekommer inom t.ex. medicin och teknik. Det finns dock distinkta, men ganska löst knutna, nationella nätverksbildningar som samlats kring olika evenemang under de senaste åren. De forskare som är med i denna ansökan bildar länkar mellan dessa nätverk och den nordiska samlingspunkt som denna ansökan syftar till. Samtidigt är det viktigt att understryka att deltagande är individuellt och inte grupp-baserat. Deltagarna har listats i nationella/regionala grupper då blanketten förutsätter ett slags gruppstruktur men det innebär inte att gruppledarna styr andras deltagande eller arbete i övrigt. Till detta bör läggas att deltagarna kommer från flera olika discipliner, som tidigare påpekats, som innebär att var och en har kontakter med ganska olika disciplinorienterade nätverk med större eller mindre visuellt inslag, men som förhoppningsvis bidrar till att stärka den aktivitet som beskrivs i denna ansökan och förankra den bland visuella forskare och bildpraktiker.

Nätverket kommer att ledas av en ledningsgrupp som i dag består av de deltagare som är listade under denna rubrik. Detta uppdrag kommer att rotera inom nätverket beroende på var tyngdpunkten ligger till varje tid (se ovan) men huvudsökanden kommer givetvis att ingå alla åren. Det finns heller inga tankar på att byta ut nästan hela ledningen varje år. Denna

flexibilitet är särskild viktig då deltagarna av naturliga skäl arbetar med mycket annat än just nätverket. De som är mest aktiva till varje tid bör också bilda ledningsgruppen.

Antal forskarstuderande som beräknas delta i nätverket fördelade på land är som följer: Norge 8, Sverige 14, Finland 8, Danmark 8, Island 2. Flera kan delta, men detta kommer att bero på möjligheter till annan finansiering. Ovanstående antal kommer att finansieras av NordForsk. Direkta kostnader för lärares deltagande i kurser/workshops måste givetvis också finansieras av anslaget. Deltagande nydisputerade forskare kommer också att finansieras i mån av medel. Därutöver kommer givetvis en del forskare att kunna delta med finansiering från sina institutioner och forskningsprojekt. Det bör dock nämnas att under de tre år som diskuteras här kommer inriktningen att vara på fördjupat samarbete och maximal kvalitet, snarare än stora evenemang.